Ч. 88 (12.744). Львів, пятниця 24. квітня 1931. Pocztowa opłata zaplacono ryczałtem. Рік LII.

ДІЛО

ВИХОДИТЬ ЩОДНЯ РАНО

РЕДАКЦІЯ І АДМІНІСТРАЦІЯ: Львів, Ринок ч. 10. II. пов.
Конто почт. щадн. 143.322.
Адреса для телеграм: „Діло“. Львів.
Головний Редактор приймає від 11—12 год. передполуднем.
Рукописів не звертається.

ПЕРЕДПЛАТА В КРАЮ:
Місячно 5·00 зол.
Чвертьрічно 15·00 „
Піврічно 30·00 „
Річно 60·00 „
ЗА ГРАНИЦЕЮ: В Америці 1 долар, Франції, Голяндії, Бельгії 20 фр. фр., Італії 7·50 зол., Німеччині 7·50 зол., Швайцарії 5 шв. фр., Чехословаччині 30 ч. к., Румунії 150 лей, Болгарії 7·50 зол., Австрії 7·50 зол.— Зміна адреси 1 зол.

Телеф. Редакції: 29-41.
„ Друкарні: 29-26.
В СПРАВІ ОГОЛОШЕНЬ ЗВЕРТАТИСЯ ДО АДМІНІСТРАЦІЇ.
ЦІНА ОДНОГО ПРИМІРНИКА 25 сот.

Десять літ НЕП-и.

Чотири фази в економічній політиці СРСР.

Тепер, коли т. зв. пятирічка в господарському житті СРСР є саме в половині своєї реалізації, варто пригадати нашому громадянству, що саме перед 10 роками Ленін проголосив нову економічну політику СРСР (т. зв. НЕП). Це зробив він у заяві, яку наводимо в цілости: „Повідомляємо наших селян, що ми реквізиційні контингенти заступаємо податками в натурі, що ми дозволяємо до деякої міри на вільну виміну товарів і що про цю нову політику думаємо поважно й на довший час, але, розуміється, не на завсіди“...

НЕП, як відомо, означала частинний поворот до метод капіталістичної продукції і допускала в обмеженій формі приватну торговлю — все те очевидно під постійною контролею соціялістичної держави, яка цілим своїм апаратом протеґувала і розбудовувала „соціялістичний сектор національного господарства“ у промислі, торговлі, фінансах і інших господарських галузях. Одначе всі надії капіталістичного світу на те, що НЕП доведе до деяких змін в економічній політиці СРСР, не здійснилися. Не прийшло теж до признання більшовиками хочби частини передвоєнних і воєнних довгів Росії, ані до знесення націоналізації майна чужинців, хоч їм ті домагання предложено в Женеві. Більшовики не допустили до ніяких уступок, а небавком проголосили, що відворот започаткований НЕП-ою, мусить скінчитися.

Після того більшовицька політика станула на становищі, що з хвилею, коли уряд поборе трудноші з доставою і забезпеченням поживи для населення в цілій державі. НЕП має бути змодифікована в такому напрямі, щоби стала основою для будови чисто соціялістичної системи. Сталін у часі боротьби з опозицією схарактеризував у 1925 р. ось так НЕП того часу: „НЕП — це особлива політика радянської держави, яка обрахована на допущення капіталізму при одночасному опануванні начальних позицій пролетарською державою і на боротьбу капіталістичних елементів з соціялістичними та на зріст задач соціялістичних елементів на рахунок капіталістичних, що довелоб до перемоги комунізму над капіталізмом і вкінці до остаточного знищення суспільних кляс та до закріплення соціялістичної бази господарства раз на все“. Це була вже та змодифікована фаза НЕП-и, що означала поважне обмеження індивідуальних і приватнокапіталістичних тенденцій. НЕП-ка перестала бути відворотом, вона стала резервою при наступі на останню твердиню. В інтернаціональному відношенні характеризували тоді цю політику як оживлення концесій, але не від держави до держави, тільки радше від принагідних капіталістичних типів до колективу радянської держави. Тому ця політика концесій ніколи не була тим, що розумів під нею Ленін. Вона не оживила ніколи як слід радянської господарки і по правді нічим не причинилася до її зросту чи розбудови.

Третя фаза НЕП-и настала щойно в другому році пятирічки, отже з кінцем 1929 року. Цю фазу характеризує передовсім боротьба в комуністичній партії за те, чим мала би бути НЕП-ка у пятирічці в дійсности. Праві комуністи були за признанням НЕП-і її дотеперішньої ролі, а навіть за її поглибленням у сільському господарстві. Доказом того хочби теорія Бухаріна про спокійне зростання кулаків у соціялізм. Проти цього становища виступали різко лівіші елементи в партії, які заявилися за повною ліквідацією НЕП-и, що й переведено частинно при колективізації на весну 1930 року. Сталін припинив кінець-кінців найбільш яскраві насильства, що ділялися при згаданій колективізації в березні минулого року, а комуністична партія бачила себе теж примушеною проголосити, що НЕП-а не є оконечно зліквідована і в обмеженому виді буде ще якийсь час толерована.

Теперішній період в економічній політиці СРСР можна вважати вже періодом остаточної ліквідації НЕП-и. Хоч це й не легка річ, та проте нинішня економічна політика більшовиків прямує систематично до гармонійного вирівнання між державним промислом і диференційованою продукцією села. Щодо промислу, то в ньому ситуація краща, бо держава має його в цілости в руках. Невідомо тільки, як остаточно приймуть нову більшовицьку економічну політику міліонові маси селянства.

КП(б.)У в 1930 році.

Чисельність і зріст комуністичної партії (більшовиків) України за останній рік в освітленні самих комуністів.

У київській „Пролетарській Правді“ з 9. квітня ц. р. находимо постанову ЦК КП(б)У про чисельність і зріст тієї партії в 1930 р. КП(б)У є, як відомо, територіяльною орґанізацією єдиної всесоюзної (давніше російської) комуністичної партії більшовиків. КП(б)У виконує на Україні диктатуру з поручення ВКП(б).

У названій постанові читаємо про скількість КП(б)У дослівно таке:

„За 1930 р. до КП(б)У прийнято *118.059* чол., з них *82.471* чол. — робітники з виробництва. Лави КП(б)У зросли за цей рік з *250.835* до *345.017* чол. Проте ЦК вважає, що партійні орґанізації все ще не зуміли досить використати чимраз більшу політичну й виробничу активність робітничої кляси та орґанізаційно її закріпити, щоб досягти потрібних темпів зростання партії, дальшого якісного поліпшення й кількісного збільшення пролетарського ядра в КП(б)У, а це привело до зменшення робітників з виробництва в складі КП(б)У за рік з *50.6 відс.* до *49.2 відс.* ЦК вважає за недозволене зменшення питомої ваги робітників від варстату в прийманні за 1930 р. до 70·4 відс. тоді, як постанови ЦК вимагали довести відсоток до 80, щоб у всьому складі КП(б)У було щонайменше 55 відс. робітників з виробництва. Це зменшення питомої ваги робітників від варстату сталося через порушення вказівок ЦК від районів усіх типів, особливо сільських та напівпромислових, але й промислові центри —основна база пролетарського зростання партії — не зуміли виконати спрямувань ЦК“.

Про національний склад КП(б)У в постанові читаємо:

„ЦК відзначає невпинне поліпшення національного складу КП(б)У, коли в складі прийнятих 1930 р. є *61.5 відс. українців*, та піднесення їхньої питомої ваги в КП(б)У з 52 відс. до 56 відс., і вважає, що дальше зростання КП(б)У коштом робітників-українців повинно бути за найможливіше завдання парторґанізації“.

Про освіту нових членів партії говориться в постановах:

„Бурхливе зростання КП(б)У вимагає поліпшити всі методи більшовицького виховання кандидатів та молодих членів партії як дійсним використанням кандидатського стажу тих, хто вступає до партії, щоб охопити їх усіма ланками партійної освіти, так і систематичною перевіркою того, як вони виконують партнавантаження та притягти до всіх галузей професійної й масової роботи й геть усіх охопити соцзмаганням. *Відзначаючи недостатнє охоплення* партосвітою кандидатів партії, — 62.2 відс., а в промислових районах — лише 44.3 відс., — ЦК пропонує культпропвідділові ЦК КП(б)У вжити всіх заходів щодо охоплення геть усіх кандидатів і максимальної гнучкости в роботі сітки партосвіти, пристосовуючи її до особливостей роботи на підприємстві, до типу осередку тощо“.

Про якість нового партійного матеріялу і про програму нового набору до партії в постанові читаємо:

„Якісний добір у зростанні партії набирає величезної ваги. Основну цілеспрямованість треба звернути на збільшення партійного прошарку на великих підприємствах у вирішних галузях промисловости — у металюрґійній промисловості, у вугільній, на транспорті а також на нових будівництвах зокрема. ЦК ставить перед парторґанізаціями Донбасу завдання рішуче збільшити партпрошарк у вугільній промисловості, що недозволено відстає від інших галузей, скерувавши роботу парторґанізації на зростання партії коштом підземних робітників, особливо тих, що відограють вирішну ролю в механізації та реконструкції вугільної промисловости. Усю масову роботу навколо зростання партії у великих підприємствах — та у вугільній промисловості зокрема, — треба щільно звязати із завданням боротьби з плинністю робітної сили та закріпленням і зміцненням основних прошарків робітників на підприємстві. ЦК відзначає, що дальше поширення партійної сітки на селі, кількісне зростання парторґанізації села та зміцнення партійного проводу на селі, що його неухильно вимагає завдання швидких темпів реконструкції та колективізації сільського господарства третього року пятилітки, цілком залежить від піднесення темпів зростання КП(б)У коштом робітників із виробництва — цього найважливішого політичного завдання дальшого поліпшення соціяльного складу КП(б)У, збільшення в ній пролетарського ядра. Завдання утворення підпорних пунктів партійної роботи в МТС та в радгоспах вимагає рішучого піднесення темпів залучення до партії активу сільгоспробітників із ударників та активістів. Зростання парторґанізації 1930 р. коштом с.-г. робітників та наймитів, коли їх прийнято лише 5.5 відс., — зовсім незадовільне“.

„Відзначаючи чимале число підсилення зростання партії 1930 р. коштом передових колгоспників і колгоспниць, які становлять серед прийнятих до КП(б)У за 1930 р. селян 97.1 відс., ЦК ставить перед усіма парторґанізаціями завдання дальшого зміцнення партосередків села, вербуючи до партії перевірених у клясовій боротьбі з куркулем колгоспників

та колгоспниць, які на ділі здійснюють клясову лінію партії в проведенні господарчо-політичних кампаній на селі та в розгортанні соцзмагання й ударництва в колгоспах".

„ЦК визнає за зовсім недозволене приймання одноосібників до партії протягом другого півріччя 1930 р. в районах суцільної колективізації й у промислових районах із чималою питомою вагою колективізації. Невиконання директив ЦК про залучення до партії жінок-робітниць, наймичок та колгоспниць, коли замість 15 відс., їх прийнято лише 12.5 відс., зменшення зростання КП(б)У за рахунок комсомольців 1930 р. з 25.2 відс. до 17.2 відс. — свідчить, що партійні організації недоцінюють цих резервів зростання партії та про незадовільну роботу з ними. ЦК зобовязує партійні організації підсилити вербувальну роботу до партії серед передових робітниць і колгоспниць та молоді на підприємствах з кращих ударників зміцненням партпроводу, диференційованою роботою з цими прошарками робітників та дальшою енергійною перебудовою роботи профспілчанських організацій".

Північно-західні землі.

Церковне життя. — Інші справи.

Заклик ще до одної анатеми. Православний місіонар на Волині прот. Перетрухин у листі, уміщеному в журналі „Добрий Сіяч", гостро осуджує співробітника редакції російського часопису „За Свободу" п. Туберозова (Світича), члена передсоборного зібрання, за його статті в церковних справах і домагається виключити його з членів церкви та кинути на нього анатему. Але цього мало. Місіонар Перетрухин, як оповідають священики, підсовує їм для підпису подібні домагання, щоб вища церковна влада мала „однозгідну" думку про необхідність анатеми.

Через стрічки ціла драма. Дівчата місточка Клевані, рівенського повіту, в Страсну суботу прикрасили особливо шанований образ у місцевій церкві (над царськими воротами) квітами й жовто-блакитною стрічкою. Свящ. Е. Марковський, русотяп, побачивши стрічку, почув себе ображеним у свому „патріотичному" почуттю й наказав стрічку зняти. Ні одна рука не сягнула до стрічки. Церковний староста теж відмовився виконати домагання священика і врешті зробив це москаль Доброльотов, кинувши стрічку на землю. Обурені міщани вийшли з церкви. І свящ. Марковський відбув „хресний хід" і великодню всенічну — сольо. Першого дня свят, підчас вечірні, московський патріот-священик виступив з промовою, в якій картав парохіян, що вони „за онучу зняли бучу". Цією приповідкою українці почули себе ще більше ображеними. Один з присутніх у церкві виступив проти священика. „За цю онучу, — сказав він,— наші батьки в тюрмах сиділи й на гаках вмирали. Ми сподівалися, що ви нам відправите всенічну українською мовою..." „Польською служитиму!" — вигукнув священик, — „як не хочете словянської; а по українськи служити не буду". Почувши це, парохіяни вийшли з церкви. Отак ріжні москалі й малороси глумляться над українством навіть в церкві, ображаючи його національні й релігійні почуття та заколочуючи радість свят.

„Рідна Хата" у Рівнім. 9. квітня відбулися у Рівнім організаційні збори т-ва „Рідна Хата" по зразку „Рідної Хати" в Луцьку. На голову обрано „посла" Скрипника, до ради й ревізійної комісії інших українських бебеків. Гроші на помешкання дав воєвідський центр. З огляду на крізу, ріднохатівці одержали грошей небагато й не знають, що далі робити. Треба зазначити, що староство поставилося не дуже прихильно до заложення „Рідної Хати" й довго зволікало з дозволом. Взагалі пп. Скрипникові й Бурі не дуже догоджають у старостві, як бувшим підлеглим — війтові й секретареві ґміни. „Коопeраторові" п. Бурі не завжди вдається доставати дозволи на кооперативні збори, а Скрипникові поліція зірвала виставу в одному селі, хоча він і мав дозвіл. Очевидно, староство вважає навіть Скрипника й Буру за небезпечних для польського характеру Волині.

Свято „Сільського Господаря" в Луцьку. 14. квітня в міському театрі відбулося свято „Сільського Господаря", улаштоване місцевою філією. Свято пройшло дуже добре. Між іншим висвітлено чотири фільми на господарські теми, з них два власні, кооперативи „Український Кооперативний Кіно-Театр". 13. квітня „співочо-драматичний гурток „Просвіти" дав виставу на просвітянській сцені песи С. Белої „Старі гріховодники". Молоді аматори з кожним разом набирають сили і вправи. На жаль, добір песи далеко не відповідає ідеї і завданням „Просвіти". Репертуар гуртка рішуче мусить бути змінений.

В.

З життя української еміґрації.

Діяльність Українського Наукового Інституту в Берліні в зимовім семестрі 1930-31 р.

Протягом минулого зимового семестру Інститут улаштував такі публичні лекції німецькою мовою: 1) проф. Д. Дорошенко: Назви „Русь", „Росія" і „Україна" в їх історичнім і сучаснім значінні; 2) д-р В. Залозецький: Вплив ґотицької архітектури в Східній Европі; 3) проф. І. Мірчук: Метафізика і релігія в духовім житті славян.

В українській мові відбулися відчити: 1) д-р С. Володимирів: Економічне становище селян в умовах радянського господарства на Україні; 2) доц. д-р В. Залозецький: Проблема старословянського мистецтва; 3) д-р Б. Крупницький: Карло XII. и Петро І. під Полтавою і над Прутом (історична паралеля); 4) д-р В. Кучабський: Українська дипльоматія і східно-европейська політика держав Антанти в р. 1919; 5) д-р І. Лоський: Українські течії в польській еміґрації після р. 1831; 6) проф. І. Мірчук: VII. інтернаціональний фільософічний конґрес в Оксфорді.

Дійсні члени Інститута читали систематичні курси (дві години тижнево кожний): Проф. Дорошенко: Огляд історії старої української літератури; доц. д-р Залозецький: Огляд східньо-европейського і західньо-европейського мистецтва у звязку з розвитком мистецтва на Україні; проф. І. Мірчук: Фільософія славян.

Крім того д. члени Ін—та виступали з науковими викладами й поза Берліном: проф. Дорошенко викладав курс історії України в Карловім і в Українськім університетах у Празі, проф. Мірчук викладав курс психольоґії в Украніськім Ін—ті в Празі, і доц. Залозецький — курс християнської археольоґії в Українській Богословській Академії у Львові.

Проф. Дорошенко на запросини комісії для чужоземних студій при Берлінськім Ун-ті мав німецький виклад на тему „Політика Польщі супроти національних меншостей".

Як і давніше, старші і молодші співробітники Ін—ту брали постійну участь у фахових німецьких виданнях, містячи статті, замітки й рецензії з обсягу українознавства („Zeitschrift für osteuropäische Geschichte", „Jahrbücher für Kultur und Geschichte der Slaven", „Zeitschrift für slavische Philologie", „Ost-Europa" та ін.), а також в інших чужих виданнях („The Slavonic Rewiew", „Slavia" та ін.). Так само постачувано український матеріял для словників Брокгауза „Lexikon für Theologie und Kirche", „Lexikon für Kunstgewerbe" та ін.

В кінці семестра Кураторія Ін-ту покликала д-ра З. Кузелю на катедру краєзнавства і народознавства України. Д-р Кузеля розпічне свої виклади з початком літнього семестру.

В зимовім семестрі Інститут мав 5 стипендистів І. катеґорії (асистентів) і 13 стипендистів II. катеґорії.

При Ін—ті є своя власна бібліотека, яка числить понад 1200 томів, не рахуючи періодичних видань.

Король Альфонс їде до Льондону.

З Парижа сповіщають, що б. еспанський король Альфонс виїде 24. ц. м. до Льондону тому, що там його один син буде кінчати студії. Стан здоровля молодшого сина б. короля наслідком переживань підчас революції і втечі погіршився.

ФЕЙЛЄТОН „ДІЛА" З ДНЯ 24. КВІТНЯ 1931.

С. ПЕРСЬКИЙ.

У 200-ліття смерти автора „Робінзона Крузо".

У березні 1731 р. в льондонській пристані над Темізою знайшов сторож перемерзлого у лахміттях якогось старця. Повідомив він про це поліцію, яка забрала старушка до поліційних арештів. Але що незнаний волоцюга з перестуди захорів на запалення легенів, то примістили його в шпиталі. Тут, коли розібрали його із одежі, знайшли в кишені якийсь рукопис та документ, що стверджував ідентичність особи. Показалося, що цей нещасний старушок — це славний автор тоді вже дуже популярної повісти п. н. „Робінзон Крузо".

Коли про це рознеслася вістка по місті, поспішила громада з жертвенною матеріяльною підмогою для свого улюбленого письменника, але запізно. Орґанізм старця був так виснажений, що ніщо йому вже не помогло і дня 20. (деякі кажуть 26.) квітня 1731 р. — Данило Дефо помер.

Отже цими днями минуло 200 літ від смерти автора чи не найпопулярнішої серед усіх культурних народів повісти. Хтож з нас не знає „Робінзона Крузо", хто не захоплювався у молодечих літах підприємчивістю героя безлюдного острову та не спочував усім його турботам?

Анґлійська суспільність приготовляється до звеличання 200-літніх роковин смерти свого ґеніяльного письменника, що у вихованні анґлійської молоді має незвичайно великий вплив. Разом з анґльо-саським світом зложить свою чолобитню памяти автора „Робінзона" увесь культурний світ.

Згадаймо кілька моментів із його життя. Цікаво: у житті до іншого він прямував, а чим іншим став; у творчости усі свої сили присвятив іншому родови літератури,, а славу здобув принагідним твором. Дивна людська доля.

Данило Дефо уродився в Льондоні 1661 р.[1]). Був він сином різника. Батько хотів також сина навчити цього ремесла (інші кажуть: вивчити його на капелюшника), але притім хотів дати йому дещо вищої торговельної освіти. На тему молодости Д. Дефо, як і взагалі про його життя кружляють у ріжних його життеписців чудернацькі здогади, про його заморські подорожі, про науку виробів капелюхів, про його торговельні інтереси і т. п. У ранній молодости, бо вже як 20-кількалітній молодець, дався він втягнути у крутіж бурхливої політики і політика саме виповнила зміст його життя. І, коли не знається його життепису, то вірити не хочеться, що спокійний автор пустельника „Робінзона", це політик і то у повнім того слова значінні; законспірований повстанець, хоробрий вояк, підприємчивий ґазетяр, палкий публіцист, їдкий сатирик, незрівнаний у свій час памфлетист, якого за політичну публіцистику карають грошевими карами, прилюдним призирством та тюрмою.

Сили свого пера пробує Д. Дефо вже в 1682 р. — маючи літ 21 — коли оголосив свою статтю „Розправу проти турків", яка зєднала авторови симпатію льондонських читачів. У слідуючім 1683 р. дався втягнути в конспіраційну роботу князя Монмута і бере участь у повстанні проти пануючого дому; але після здавлення бунту попадає вперше у вязницю. І серед мурів холодної келії пише „Лист до Його Ясновельможности, декляраця про свободу совісти", де Дефо домагається свободи совісти для іновірців. Коли вийшов він на волю, вернув цілком до політичної публіцистики. Статті його, повні сарказму, їдкости, звернені були проти релігійної нетерпимости, проти крамол льордів та династичних спорів, за що стягнув на себе ненависть „сильних". Статтею „Найкоротша дорога розправи з іновірцями" в 1702 р. наразився королівському дворові та льордам, тому парлямент засудив автора цього політичного памфлету на кару 800 фунт. шт., та на публичне посміховище серед міста і на 2 роки вязниці. Підчас дволітнього побуту у вязниці, серед вогких мурів, набрався Д. Дефо тяжкої грудної недуги, що ослабила його орґанізм. Тому, коли вийшов згодом на волю, був уже обережніший.

Але не довго. Ґазетярська жилка не давала йому спокою. Він оснував свій власний часопис „Ді Рівю" (один з перших анґлійських часописів узагалі), який виходив від 1704—1713 р. в Льондоні, де порушав він усі справи актуальної політики. За його статті знов шиканувала темпераментного автора політична влада, карала, а вкінці 1713 р. засадила за якусь політичну сатиру до вязниці. Оповідають, що тут сидів в одній келії з дезертиром анґлійської маринарки, славним шотляндським авантюрником, Олександром Селькірком, який оповідав свому співвязневі про свої пригоди на незаселенім острові підчас дволітнього побуту. Дефо вийшовши з вязниці на основі цього оповідання написав свою — повість: „Життя і пригоди Робінзона Крузо", що принесла авторові безсмертну славу. Наукові моноґрафії про „Робінзона Крузо" подають, що Д. Дефо оснував свою повість на

[1]) Деякі життеписці подають рік 1660, а ще інші 1663. Взагалі про життя автора „Робінзона" є суперечні дати та факти.

З польської преси.

На марґінесі процесу б. посла Ліщинського.

Варшавський „Роботнік" з 22. квітня містить статейку „Процес Ліщинського", який передаємо в дослівнім перекладі: „Оноді в окружнім суді у Львові запав присуд, яким б. посла Ліщинського засуджено на 6. місяців вязниці. Його арештовано в ночі з 9. на 10. вересня. Перебув у слідчій вязниці 7 місяців і 12 днів. З того більше як два місяці був офірою Костка-Бернацького і його підвладних в Бересті. Тільки раз його переслухано в судді Деманта. Нарешті відбувся процес. Довгий, затяжний, кількаденний процес з цілим балястом поліційних обвинувачень.

А вислід? Бувшого посла Ліщинського засуджено всього на 6 місяців вязниці. На 30 поставлених питань судді присяглі потвердили тільки 3 питання щодо „підбурюючих промов на вічах у Ланах, Краківці і Зашкові". І ті три питання судді потвердили 7 голосами проти 5! Аж 27 інших питань, між ними і питання про державну зраду судді присяглі відкинули більшістю голосів, а часто всіми голосами.

І за таку малозначну провину Ліщинського посадили в Бересті, тримали 7 місяців з половиною у слідчій вязниці, то є півтора місяця довше, ніж визначив присуд. Але і на тім не кінчиться мука Ліщинського. Здавалося, що як йому зачислено превенційний арешт, то ця людина, замучена довгим побутом у вязниці, буде зараз звільнена! Але ні! Ліщинського надалі затримали у вязниці, висуваючи як доказ, що в окружнім суді в Рівнім буде проти нього друга розправа за забурення публичного спокою на вічах.

Отже Ліщинський сидить далі у вязниці, але вже не в Бересті, не у Львові, але в Рівнім".

ЗАСУД КОМ. ПОСЛА.

Катовицький суд засудив б. посла шлеського сойму Вечорка на 2 роки вязниці. Цікаве, що Вечорек не признався, що належить до комуністичної партії.

КІРТЕНА ЗАСУДИЛИ НА СМЕРТЬ.

22. квітня прокуратор у гострих словах схарактеризував злочини Кіртена та виказував, що він був уже 17 разів караний судово, одначе ніколи за проступки сексуальної натури. Прокуратор домагався ферування кари смерти.

Після промови прокуратора й оборонця в год. 16-ій суд оголосив присуд, який признає Кіртена в 9 випадках винуватим злочину душогубства та засуджує його **девять разів на смерть.** За 7 намаганих убивств суд засудив Кіртена на 15 літ тюрми та відібрання горожанських прав. Кіртен присуд прийняв.

—o—

Зі сцени й естради.

„НОВИЙ ВЕРТЕП", *ляльковий театр. Саля музичного Т-ва ім. Лисенка.*

Народ ми з гумором. І коли приходять хвилини, що нам його бракує, радо слухаємо жартунів і сміхунів, а навіть готові сміятися коштом ріжних суспільних і власних хиб. Культурно доросли ми вже до того рівня, що не кричимо ; обурення, коли сатира періщить ріжних діячів і поневолі шпигає неодного особисто. „Добре йому так!" — тішимося тоді — „хоче бути на першім місці, нехай знає, чим це пахне.."

Сунули люди й цим разом лавою на „Вертеп", щоби посміятися. Коштом ціни білету, знайомих, приятелів і ворогів. На салі був боєвий і весняний настрій. 20-кількалітні і 50-літні молодці помагали пробиватися крізь натовп жіноцтву, що сяло вдоволенням із своїх нових костюмів. Громадяни, що дефілювали вже в 1-ім і 2-ім „Вертепі" минулих літ, ждали на реванж: як тепер дефілюватимуть інші.

Та й цієї потіхи деякі не мали. Не знаємо, чи наше громадське життя таке тісне, що треба вічно завертати до тих самих діячів, чи тяжка атмосфера так впливає на сатириків, що мусять завертати до старих тем і дотепів.

Рахуємо нині в редакції на пальцях одної руки нові дотепи з останнього „Вертепу". Один із моїх найдурніших дотепів про „Діло" й „Мету", позичений авторами „Вертепу", зібрав бурю оплесків. Коли одна лялька гатила другу по голові або кричала „нехай то шляґ трафить!" — успіх був такий самий.

Найгірше було тоді, коли лялька виходила, починала говорити, хвилина за хвилиною минала, деревляна особа говорила все далі й далі, а глядачі випитували себе пошепки: „Хто це може бути?". На щастя, лялька на кінці представляла себе. Але якби рецитатор був через помилку переміняв тексти, ріжниці ніхто не запримітив би. Автори „Вертепу" і так самі переплутали в однім випадку батька з сином, дійсно незорієнтовані в літературі. Не диво, що публика не розчоломкала з цього більш, як з появи фрайтра, з австрійського політика на ослі, або з представниці „Рус-

Як живуть робітники в робітничо-селянській державі?

До нашої редакції попав лист робітника одної фабрики на Україні, якого імени з відомих причин не можемо виявити. Цей робітник родом з Галичини і від кількох літ перебуває на радянській Україні. Сам він син багатих селян в Галичині, і тепер часто пише до родини листи, з яких один поміщуємо як доказ, що і робітники на Україні не надто щасливі і вдоволені з відносин на Радянщині.

Лист цей передаємо так, як він написаний не зміняючи нічого:

„Уважаємий шваґри і ти сестро! Отримавім лист від Вас 6. X., за котрий вам дякую. Я доволький, щосьти слава Богу здорові, а щодо мене, то приходиться переживать страшні незгоди, бо можна сказати, що тяжкі часи прийшли на чаш робітничий люд. Як мені поводиться, то даже не знаю, як написати. Бо щодо жизні, то можна сказати тут зовсім кепсько, нічого не можна дістати, ще й до того сильно дороге всьо. По моїх заробітках так як раньше тих років 1924—1927 то тоді жилось ліпше, а тепер 1929 і 1930 то так гірко, що чорт його знає, як далі существувать. Щоб добре жити, то треба зароблять 300 карбованців у місяць, а я заробляю 140—160 карб., отже біда. А 300 карбованців жаловання мають місячно лиш директори фабрики і інжинери та другі особи, що мають високу освіту або кваліфікацію. А як щось купити, то лиш на картки, а з карткою жінка мусить стояти під кооперативою від сходу до заходу сонця. Верне жінка ввечір зпід кооперативи тай плаче. А що в вас чувати, то я ґазети читаю і всьо знаю".

Далі в листі цей робітник пише про свої особисті й родинні справи, що для публікації в часописі не надається.

Ширіть наш часопис!

ОСТАННІ ВІСТИ

ПЕРЕД ЗАСІДАННЯМ СОЙМУ.

Дня 22. квітня, без огляду на нинішне засідання сойму, нараджувалися лише клюби ППС, ХД і Клюб Людови. Проект позички, здається, не полагодять у суботу. Всеж таки можна сподіватися, що надзв. сесія скінчиться в понеділок. Проурядові партії старатимуться обмежити дискусію лише до справи позички, бо розпорядок президента називає лише цю справу. Опозиція заявляє, що утревалення того прецеденсу рівнялося би обмеженню прав сойму, заґарантованих конституцією. Тому можливе, що опозиція на першому засіданні запротестує, колиб наради обмежилися до справи позички.

СЕНАТ У ПОНЕДІЛОК.

Пропоноване первісно на суботу 25. квітня засідання сенату перенесли на понеділок, 27. квітня.

ПОСОЛ ОВСІЄНКО У ЛЬВОВІ.

Більшовицький посол у Варшаві Овсієнко приїхав до Львова, щоби перевести люстрацію тутешнього більшовицького консуляту. Овсієнко задержиться у Львові до 23. квітня.

НАПАД НА СВЯЩЕНИКА.

В Ключеві Вел. біля Коломиї невідомі напасники напали на о. Володимира Рогожинського, обезсилили його ударами палиці та забрали в нього ніклевий годинник і 130 зол. Бандити втекли. Поліція веде слідство.

КРІЗА БОЛГАРСЬКОГО КАБІНЕТУ.

Болгарський король далі переговорює з представниками партії. Прийняв по черзі секретаря аґрарної партії Димова, б. міністра Томова (праве крило аґрарників), представника реміснича партії Табакова, лібераля Смілова та представника ґрупи лібералів-диседентів Петрова. Король прийме ще бувшого голову ради мін. Цанкова і мін. закорд. справ Бурова.

брошурі Ол. Селькірка, що вийшла в 1714 р. в Льондоні п. н. „Провидіння, або справоздання про надзвичайні пригоди відомого Олександра Селькірка".

Селькірк почав свою авантюрничу карієру в 1703 р. на піратськім кораблі. Після довшої подорожі з Анґлії по Тихім Океані з метою експльоатації еспанських кольоній корабель „Пять пристаней", на якім саме їхав Селькірк, причалив до заливу, нині названого Камберлянд — на острові Мас-а-Тієра з ґрупи 3-х островів Хуан Фернандез, що лежить на Тихім Океані на 62° полудн. ширини, а 33° східн. довжини, відданого 360 морських миль від чілійського побережжа Південної Америки. Тут посварився Селькірк з капітаном корабля, покинув корабель і беручи зі собою кілька книжок, дещо приладдя, сокиру, трохи тютюну, рушницю і фунт стрільного пороху — висів добровільно на самітний острів 1704 р. Перебув там майже 5 літ і щойно 12. лютого 1709 р. на піратськім кораблі „Дюк" повернув до Льондону*).

Повість Д. Дефо вийшла друком в Льондоні п. н. „Життя і предивні пригоди Робінзона Крузо з Йорку" — 1719 р., а І. том появився 25. квітня. Рукопис свій враз з авторським правом продав Д. Дефо льондонському накладцеві за страшно дешеву ціну, бо за суму, що рівняється нині — вартости яких 300 зол.

Повість стрінулася з загальним признанням; стала відразу улюбленою лектурою не лише в Льондоні та Анґлії, але в цілій західній Европі. Як книжка неімовірно скоро ширилася, свідчить факт, що вже в рік після появи, в 1720 р. вийшов „Робінзон Крузо" у перекладах французькою, голяндською та в подвійнім накладі німецькою мовою. А до 1727 р. появилося вже навіть до триста пляґіятів і перекладів. Анґлійський щасливий накладець дійшов до величезного маєтку, збивши за 10 літ капітал понад 1,000.000 фунтів штерлінґів. А автор повісти?...

Автор жив у біді; але заохочений успіхом своєї повісти перекинувся із публіцистики до белетристики і написав більше подібних повістей з морськими пригодами, як „Одинокий капітан", „Моль Фляндерс", „Полковник Джек" й інші, але жадна з них вже не дорівнала „Робінсонові". Не принесли вони також йому матеріяльної поправи. Умер як крайній нуждар, маючи 70 літ.

Повні твори з біоґрафією Д. Дефо вийшли щойно в 1840—41 рр. в Оксфорді в 20 томах.

Данило Дефо був би, як письменник, пропав у безвістях віків, як багато йому подібних, якщо не був би написав свого „Робінзона", що виявив ґеніяльний талант автора та придбав йому безсмертну славу.

„Робінзон Крузо" складається з трьох частей: 1) Побут Робінзона на безлюднім острові й вона основана на оповіданні справжньої дійсности, розтягнена з літнього побуту на 28 літ і поворот до Анґлії; 2) продовження життя Робінзона, а саме його фантастична подорож з пригодами до Китаю; 3) подорож до Сибіру. Ці дві другі частини відбігають від першої, є далеко слабші й тому при дальших перекладах і перерібках їх пропускають. Томуто й у нас загально знана є лише перша частина Робінзона, хоч у Росії поширювано повного Робінзона, бо там були вони безпосередньо заінтересовані Сибіром.

Слава автора „Робінзона" не давала спокою багатьом письменникам. Одні його наслідували та на зразок Робінзона писали й собі фантастичні повісти, повні пригод по морю та на незнаних суходолах, а деякі попросто переробляли на свій лад таки „Робінзона", головно коли великий мислитель французького раціоналізму Ж. Ж. Руссо в своїй педаґоґічній розправі „Еміль" підніс велику педаґоґічну вартість „Робінзона Крузо", як таку, що вчить жити згідно з природою. Від тоді починаються появляти всякі моралізаторські і педаґоґічні „Робінзони" в ріжних мовах, з яких найбільше „Робінзон молодший" — найчільнішого представника німецької педаґоґічної літератури з кінцем XVIII. ст. Йоакима Гайнриха Кампе, ще й по нині відомого нам з молодих літ автора прецікавої повісти „Відкриття Америки". Через це змінили майже до ґрунту „Робінзона" Дефо; тому вже в половині XIX. почали завертати назад до перекладів з оригіналу, щоби привернути повісти її первісну чистоту. А всі перерібки й пляґіяти „Робінзона" названо одним словом **робінзонадою,** як прим. у нас наслідування „Енеїди" Котляревського.

Нині „Робінзона" мають усі вже мови Европи та й культурніші азійські. Маємо й ми присвоєного Дефо „Робінзона Крузо", похвалитися можемо й своєю робінзонадою, а навіть оригінальним українським повоєнним Робінзоном, що зоветься „Син України", видання „Вернигори" у Відні 1919 р.

Українських перекладів, чи вірніше перерібок „Робінзона Крузо" нарахував до цього часу Вол. Дорошенко 13, з чого на Галичину припадає 8, на Придніпрянщину 5, Закарпатську Україну 1. До числа 13 додати ще треба прегарне колірове видання „Робінзона Крузо" для наших найменших дітей накладом „Української Накладні" в Ляйпціґу; разом було би їх 14 видань.

—o—

*) Докладно про побут Ол. Селькірка на острові Мас-а-Тієрра гляди „Життя і Знання" 1930. ч. 2. статтю М. Б. Лепецького „Робінзон Крузо" й його острови" — передрук з „Вядомосьці Літерацке".

ської Матиці", що, до речі, говорила такою доброю російською мовою, якою не володіли в Галичині москвофіли ніколи.

Сатира не мусить бути справедливою. Зате мусить бути інтелігентною. А інтелігентний сатирик повинен відріжняти розумних політиків від ослів і ослів від академиків. Можна мати якнайгірший погляд про ті нитки тайної дипльоматії, що рішають нині про становище члена „Української Академії Наук", а проте виводити у вас прилюдно осла, як її представника, значить: понижувати серед загалу нашу найвищу наукову установу. І з політикою нашою може бути — скажім — так сумно, як з гумором авторів „Вертепу". А всеж не докотилася вона ще до тієї стадії, щоби поважні діячі падали ниць перед політичним фрайтром-молодиком...

„Чому той, а не інший?" „Чому так?" „Чому це?" — Зайві питання супроти гумору. Нехай це й те буде дурне, безглузде й несправедливе супроти всіх, але нехай буде — веселе... Якби аранжери вечора були при вході обіцяли кожному, хто скаже дотеп — знижку білету, мали би чим виповнити свою програму. На переріві та в буфеті люди „натягали" себе краще та дотепніше, як дієві особи „Вертепу".

Але заробляти гумором — тяжка річ. Найбільшим дотепом цілого „Вертепу" було те, що його автори, не маючи ніякого дотепу, зуміли виповнити салю по береги. *м. р.*

——о——

З концертової салі.

Концерт Тараса Шухевича і Михайла Маслюка-Мартіні.

Концерт, уладжений старанням і на цілі Т-ва Допомоги Емігрантам з України, відбігав від традиції т. зв. „добродійних" концертів тим, що брало в ньому участь тільки двох виконавців: пяніст Тарас Шухевич та оперовий співак Михайло Маслюк-Мартіні. Перший із згаданих виконавців зложив наскрізь стилеву — модернішого покрою — програму із мініятур М. Колесси, **Cl. Debussy, C. Scott-a та M. de Falla.** Найбільш „модерно" звучали таки мініятури М. Колесси. Хтось із музиків замітив, що вони у своїй гармоніці роблять враження чогось „шуканого". Не перечу тому, одначе скажу, що вже в тих перших пробах свого творчого таланту виявив Колесса, що він шукає за чимсь глибшим, не буденним, що ціхує його пізніші твори. Головна річ у тому, що М. Колесса, шукаючи — таки щось находить, і то часто фрапуючі своєю сміливістю та свіжістю ефекти (напр. у його фортепяновій **„Passacaglia"** або у форт. квартеті, які то твори я минулого року чув у Празі).

Хоча твори такого жанру, як саме згадані мініятури Колесси, або **Debussy:** „Ґенерал Лявін", чи вкінці **de Falla:** „Танець огню", не дуже підходять під більш ліричний характер пяністичного профілю проф. Т. Шухевича, то проте треба ствердити, що всі виконані ним твори були випрацьовані й опановані як під технічним, так і під змістовим оглядом до найменших подробиць. З кожного погляду прекрасно вийшла „Рання пісня в джунґлях" Скотта, в якій уповні прийшли до слова шляхотність і ріжноманітність удару, мягкість і теплота кантілени. Взагалі точки проф. Т. Шухевича становили туціннішу часть програми, і шкода, що пяніст не виконав її так, як це зазначено було в афішах, себто як окрему фортепянову часть концерту. Не зважаючи на більш модерний покрій тих творів, слухачам вони видимо подобалися, про що свідчили невмовкаючі оплески та домагання надатків.

Вокальну часть програми виконав рівнож відомий на нашій сцені оперовий співак, Михайло Маслюк-Мартіні. У зложенні своєї програми не мав він уже якоїсь „вищої" музичної мети. Лисенкове „Ой Дніпре" та народні пісні поруч оперових арій в італійській мові не дуже достроювалися до фортепянових точок. Сольоспіви його булиб може рівнож краще вийшли, колиб їх відділено в окрему часть. Повільні темпа поодиноких точок розтягнені були особливо у Лисенкових піснях до максимальних меж. Вкінці до співака з такими вокальними прикметами, як М. Мартіні, моглиб ми поставити домагання більшого вглиблення в музичну та декламаційну сторону виконуваних творів. Протягання, чи роблення **„crescenda"**, чи наголошування тонів, які у відношенні до поправности декламації до того не надаються, уважає, на жаль, переважна частина співаків зовсім мильно за деякого рода ліценцію, оправдану вокальними мотивами. За такі „ліценції" інструменталіст стягнув би на себе закид незнання засад ритміки та фразування. І слід уже і співакам визволитися з того „пересуду", начеб їх обовязували інші правила музичної мови, як інструменталістів. Тими замітками, які звертав я уже і до інших співаків, не маю наміру обезцінювати виступу нашого співака, який із своїм ліричним, чаруючо-мягким, а проте таким видатним у звуку басом належить безперечно до незвичайно цінних концертових сил. На тому місці міг би я тільки висказати побажання, щоби ми мали змогу частіше бачити і слухати п. Маслюка на наших концертах. Публика оплескувала нашого співака не менше щиро й тепло, як проф. Шухевича та змусила його до надлатку.

Фортепяновий супровід спочивав у руках проф. Б. Кудрика.

Впорядчикам концерту можу зробити закид, що не дали перевести коректи програмок комусь, хто визнається бодай дещо в музичних справах. Друкарські помилки бувають нераз і годі з цього приводу „робити війну". Одначе такі помилки, як **„Beetchoven"** (замість Beethoven), **„Dedyssy"** (замість Debussy), **„Mayerber"** (замість Meyerbeer), **„Роберт і чорт"** (замість Роберт Чорт), переступили межі дозволеного чи оправданого. **В. Барвінський.**

——о——

НОВИНКИ

— **НОВИЙ ВЕРТЕП** по великім успіху в салі Лисенка — перенісся на суботу 25. і неділю 26. ц. м. до салі Ремісничої Палати при Стрілецькій площі. Білети скоріше від 9—12 і 2—7 в Союзнім Базарі. 1889 1—2

— **Видавництво місячника „Боян" і Календаря 1931.** просить отсею дорогою всіх бувших своїх читачів і тих, що приняли Календар — конечно негайно вирівнати належитости. П. К. О. 154.349 1869 3—3

— **Дня 23. IV. ц. р. в год. 7. веч.** відбудеться відчит д-ра Івана Довбуша п. з. **„Ірріґаційна ректоскопія з модифікацією прелеґента"** — в домівці Товариства вул. Ґродзіцких 4/III.

— **Концерт оперового співака Ореста Руснака у Львові.** Концертова секція при Муз. Т-ві ім. Лисенка у Львові подає до відома, що концерт нашого земляка Ореста Руснака, тенора державної опери в Мінхені, відбудеться дня 7. травня (четвер) в салі Муз. Т-ва Лисенка. Нашого співака, любимця опреової публики в Кеніґсберґу та Ґрацу, заанґажовано останньо до державної опери в Мінхені та на гостинні виступи до Берліна. Ближчі відомости про концерт оголосимо небавом.

— **Італійська преса про українські справи.** Італійська аґенція „Італьофінор" подає, що найбільший італійський щоденник „Корере делля Сера" містить цілий ряд статтей про Україну та дописи свого спеціяльного кореспондента, який обїзджав Радянщину. Журналіст Маріо Сертолі у статтях „Харків, нова столиця України", і „Бій, що створив велику державу", описує свої враження з Рад. України. Між іншим він згадує, як у Київі один уядовець не хотів з ним говорити по російськи, лиш по українськи. „Італьофінор" подає також, що офіціяльний орґан „Оссерваторе Романо" помістив статтю про положення на Рад. Україні, а ця стаття найшла відгомін в часописі „Італія" з Міляна та в ґазетах Ґенуї та Больону. Офіціяльна аґенція „Стефані" передала всім італійським щоденникам вістку про арештування на Рад. Україні та про антибільшовицькі повстання. У звязку з тими вістками римський щоденник „Ля Трібуна" пише про велике значіння української справи в Европі. („Італьофінор").

— **Українська фільма в Італії.** На днях у головніших італійських кінах висвітлювали фільму „Вуфку" про Тараса Трясила. Італійська преса подала прихильні рецензії, зазначуючи, що це українська фільма. („Італьофінор").

— **Подруже щастя.** В Ланівцях, пов. Борщів, селянин Дмитро Микитин хоч мав уже 62 роки, все жив зі своєю жінкою в незгоді і хотів її позбутись. На днях він підчас сварки вдарив жінку пару раз по голові і вона тепер бореться зі смертю, а Микитин сидить в арешті.

— **Дівчина на залізничім шляху.** Між Львовом і Зимною Водою на залізничім шляху найдено трупа невідомої дівчини, яка, видно, сама скочила під поїзд, бо недалеко місця траґічного випадку залишила свій плащ. Тому, що самовбивниця не мала жадного документу, її імени ні прізвища не вдалось покищо ствердити.

— **Умираючий галлерчик.** „Хвіля" нотує за „Моментом" такий цікавий випадок: Йосиф Ердемський, багатий власник віллі в Зельонці під Варшавою, перебуваючи в 1918 р. в армії Галлера напав у Мокотові на якогось старого жида, набив його і вирвав йому цілу бороду. Жид гірко розплакався, а Ердемський скоро забув про той випадок. На днях цей самий Ердемський занедужав важко і надіючись смерти, просив священика відшукати того жида і виплатити йому 10.000 золотих нагороди за кривду і біль, бо в бувшім галлерчику озвалось сумління. Священик-сповідник винайшов того жида, а був ним 67-літний Йона Шайнман. Цей жид сказав, що вибачає умираючому провину і дістав 10.000 золотих за біль і за свою бороду.

— **Янко Купала простує.** Свого часу майже вся преса подала вістку, що білоруський поет Янко Купала у більшовицькій вязниці в Минську поранив себе з наміром самовбивства. Білоруська преса вмістила була навіть некрольоґ і „Белерускій Звон" вийшов у чорній обгортці навкруги портрету цього поета. Тимчасом Янко Купала зробив своїм землякам милу несподіванку і як подає „Пролетарська Правда", цей поет звернувся до часопису „Звезда" з просьбою вмістити його заяву, що він живий і здоров.

— **Свобода критиків в СРСР.** „Пролетарська Правда" повідомляє, що „Економіческая Жизнь" містить таку постанову ЦК. ВКП(б): „Оголошуємо догану редакції „Економіческой Жизні" за те, що правильну й потрібну критику роботи наркоматів вона перетворила на наклепи на радянські орґани в статтях про Наркомпостач і Держплян, вміщених у ч. з 24. березня ц. р." „Економіческая Жизнь" помістивши цю догану, додає від себе таке покаяніє: „Редакція „Е. Ж." цілком визнає припущені від неї помилки і вживає заходів, щоб їх виправити".

— **Як живеться опирові з Діссельдорфу?** Німецька преса подає, що Кіртенові ніколи в житті не жилось так вигідно, як тепер у вязниці. Вязнична влада опікується ним як упривілійованим вязнем і щоби не псувати йому може останніх днів життя, та щоби спонукати його до щирих зізнань, вдоволяє всі його примхи. Кіртен нарікав, що йому твердо спати на причі, тому йому дали мягеньку постіль з матерацами і ковдрою. Вязничні харчі опирові не смакували, тому йому приносять з реставрації обіди, яких він тільки зажадає. Кіртен дуже вибагливий в їжі і часто мусять обід завертати, а приносити якусь іншу страву. На бажання опиря щодня вранці до його келії приходить фризіер і голить його, бо Кіртен каже, що хоче гарно презентуватись перед публикою в суді. Він дуже багато читає, особливо книжки про пластичне мистецтво та любить цілими годинами переглядати портрети жінок в ілюстрованих журналах. Весь час курить першорядні папіроски і попиває вино. Любить ходити вечорами по тюремній келії, або стояти перед вікном за кратами і підсвистувати голосно веселі пісні.

— **Міст завалився під залізницею.** Недалеко Гонконґу в Китаю на великій ріці завалився міст у хвилині, коли через нього переїзджав поспішний поїзд. Чотири вози впали до ріки, при чому згинуло 12 осіб, а 20 пасажирів було ранених.

— **Хто вдержує місто Ню Йорк.** Місто Ню Йорк відоме з того, що в ньому відбуваються найріжнородніші конвенції та зїзди. А це дає неабиякі прибутки дрібним і гуртівним купцям, театрам, ресторанам та ріжним місцям для забав. Хто приїздить до Ню Йорку на якесь зібрання, то очевидно використовує побут і для розривок. На один місяць квітень зголошено до Ню Йорку 70 конвенцій з 33 тисячами делеґатів. Між конвенціями зголошені й такі, як „Союзної Преси-Ессовшіейтед Пресс", „Ди Норт Американ Нюзпейпер Еллаенс" і інші. Обчислюють, що делеґати витратять коло 3-х міліонів долярів на прожиток і на розривки.

— **Польська пропаґанда в Америці.** Польська амер. преса подає таку новинку: „Щоби протиділати ворожій аґітації, яку так інтензивно ведуть неприятелі Польщі в Злуч. Державах, розпочала Американсько-Польська Торговельна Палата в Ню Йорку видавати низку брошур, в яких буде в анґлійській мові інформувати загал. Вони будуть видаватися під назвою „Повлиш Литерері Фектс". Брошури подадуть кожному американцеві правдиві інформації про багато польських важних питань і будуть в поважний і переконуючий спосіб збивати брехні про Польщу..."

— **Напитав собі біди з яйцями.** Управитель фільмового театру в Меттун, Ілліной, Америка, оголосив, що одного дня буде вступ до театру за одно яйце. Він так хотів назбирати яєць на дарунок для бідних на свята. До театру прийшло понад 2.000 дітей з яйцем у руках. Але в театрі не було стільки місця. Тому до середини дісталося всього 1.132, а решта осталась на хіднику з яйцями в руках. Та їм не хотілося вертатись з яйцем додому, отже зачали бомбардувати яйцями театр. Це змусило управителя до мирових переговорів. Він згодився приняти яйця і пустити їх на другу виставу. Згоду заключено. Колиж він хотів виділяти тих, що яєшну „карту вступу" вже зужили, знову обізвались вистріли яєць в його сторону. І знову він мусів уступити і школярі таки виграли.

— **Виміна радіо-програм між Америкою і Німеччиною.** За 2 місяці зачнеться постійна виміна радіо-програм між Америкою і Німеччиною. Чотири або пять разів що-місяця будуть централі радіостацій перекидати через океан свої програми і відтак роздавати по краю. Метою цієї виміни є зближення і краще взаїмне пізнання обох народів.

— **Арештують чужинців в Ню Йорку.** В Ню Йорку аґенти мін-ства праці арештували за 10 тижнів 1.127 чужинців, які нелеґально приїхали

до Америки, або яких означено як „небажаних". Їх федеральна влада має депортувати.

—На карти „Рідної Школи", що звільняють від алькогольних напоїв з нагоди Празника Воскресення Христового зложили в золотих отсі Вп. Громадяни: зі **Львова:** д-р Дурделло Евген — 20; з **Комарна:** суддя Шумило Адріян — 5, дир. Радович Іван — 5, о. Шемерета Степан — 3; з **Доброминя:** нотар Будзиновський Теодозій — 5, д-р Антоневич Степан — 5, Сорохан Микола — 5, о. Гораєцький Теодор — 3, о. Маринович Осип — 3, о. Федеркевич Ігнатій — 3, Осадчук Дмитро — 2, Карманський Михайло — 2, Гебайло Йосиф — 2, Курилович Стефанія — 2; з **Переволочної:** о. Семенюк Микола — 5, Подолюк Лев — 3; з **Біскупец (воев. Каліш):** Бойдуник Іван — 10. — **Хто слідуючий?**

Вечірка в Українській Реальній Реформованій Гімназії в Ржевницях.

В суботу, дня 18. квітня 1931 року в театральній салі Гранд-Готелю в Ржевницях відбулася шкільна вечірка Української Гімназії.

Програма вечірки коротенька, але, як для шкільних аматорів, дуже відповідальна. Під кермою проф. І. Паливоди учні гімназії виставили дві перші дії трагедії С. Черкасенка: „Про що тирса шелестіла". Публика з великим заінтересуванням чекала, як учні гімназії, які, на жаль, не мали змоги бачити нашого народнього театру, справляться зі своїми складними ролями в песі.

Виконання поставлених двох дій було понад сподівання. Учасники, одні ліпше, інші слабше, але на загал незле — справились зі своїми ролями і навіть деякі виявили помітний хист. Особливе драматичне обдарування виявили своєю грою учениці — Евгенія Шведівна в ролі Килини і Наталка Онищуківна в ролі Софії. Гарні були учень Ліщинський в ролі — Сірка і учениця Міля Яцківна в ролі — Оксани.

Постановка в цілому (хор, декорація, костюми) виявила старанну підготовку, великий інтерес учасників і їх керманича. Серед численних гостей було багато чеського громадянства. Гості наділили аматорів оплесками. Найбільшою нагородою для учасників була присутність на виставі автора С. Черкасенка, який після вистави підбадьорив аматорів своїм задоволенням їх грою. Після вистави були танці й забави до 12 год. ночі. — Присутній.

Відозви й комунікати.

За будову дому для української музики в Стрию.

Небавом Музичне Т-во ім. М. Лисенка в Стрию буде святкувати 25-ліття свого існування. Щоби цю хвилю і хвилю 30-ліття діяльности „Стрийського Бояна" вшанувати і закріпити її в свідомости громадянства трівким памятником, порішив комітет, в якого склад входять люди всіх верств нашого громадянства, купити, евентуально збудувати і віддати культові української музики на галицькому Прикарпатті скромний дім, в якому могли би поміститися не тільки Музичний Інститут і „Стрийський Боян", але й інші культурні установи, як: Музей Прикарпаття („Бойківщина"), Взаїмна Поміч Українського Учительства і т. д.

Здається, зайво буде доказувати безумовну потребу уфундування, відповідно до вимог добре поставленої науки, нашого Музичного Інституту, першої Української Музичної Школи поза Львовом, утвореної філією Музичного Т-ва ім. Лисенка.

Загально говориться про велику здібність українського народу до співу і музики, та в музичній творчости ми, на жаль, стоїмо далеко поза іншими культурними народами. Ця ділянка культури людського духа у нашого народу відстала тому, бо здобутки нашої нації на полі музики далеко не дорівнюють тому, що ми здобули в інших ділянках культурного життя. Якщо сьогодня можемо повеличатися „Народніми Домами", домами „Просвіти", не говорячи вже про безліч економічних установ, то не можна, поза Львовом, на всій українській землі, що під Польщею, знайти бодай один дім, що був би призначений виключно для приміщення музичної чи співацької установи.

Якщо цілий ряд імен суспільних діячів на полі господарському, освітньому, політичному, звязаний тісно з домами, що символізують дотичні організації й установи, то не можна цього сказати про музичні і співацькі наші установи. Цілий ряд діячів на полі української музики по цей бік Збруча: Вербицький, Січинський, О. Нижанковський, Людкевич, Барвінський і б. ін. провадили свою діяльність серед найтяжчих умовин і щойно недавно дочекався Львів власної домівки для свого Музичного Інституту.

Розвій нашої національної музики залежний передовсім від поширення музичного знання серед ширших кругів. Це можливе тільки тоді, як в усіх провінціональних містах повстануть огнища музичної науки й освіти. Тільки тоді — а так було в інших народів, хочби згадати чехів — буде можна створити величаву національну музику в усіх її новочасних віддомах, музику, рівновартну музиці найкультурніших народів.

Музичний Інститут нашої філії належить до найкращих музичних шкіл нашої провінції (див. „Музичний Вістник", І. піврік 1930). Він є в першу чергу першою Українською Музичною Школою українського промислового Прикарпаття і тому розвій його такий важний для розвою української музики загалом.

Тому звертаємося до всіх, яким дорога наша музична культура, з просьбою, щоби переслали хочби найменші жертви на збудування дому, гідного нашого мистецтва на адресу: Музичне Товариство ім. М. Лисенка, філія Стрий.

Нехай ніхто не оправдується „льокальним еґоїзмом". Сьогодня будуємо в Стрию, завтра деінде. А коли так справу поставимо, то створимо з часом ряд Музичних Інститутів.

Спеціяльно звертаємося до всіх співаків, музиків і любителів української пісні, як у краю, так і поза його межами, не виключаючи безмежних просторів Америки, щоби це наше змагання живо піддержали і клич: „Будуймо дім для української музики в Стрию" рознесли так, як розходяться звукові филі. Тоді в ювилейному році віддамо рідній пісні домівку і заспіваємо в ній словами нашого поета: „Наша дума, наша пісня не вмре, не загине".

КОМІТЕТ.

Дописи.

ПІДГАЄЧЧИНА. *(Віднова освітнього життя в повіті.)* Внаслідок відомих пацифікаційних подій, які найбільше діткнули наш повіт, просвітнє, господарське та політичне життя в Підгаєччині на кілька місяців було припинилося. В часі від 1. X. 1930 до 1. III. 1931 р. проголосив Воєвідський Уряд в Тернополі у своїм деннику розвязання 59 товариств нашого повіту, а крім того, місцеве староство завісило діяльність 2 товариств. Розвязано: 1) 18 читалень Т-ва „Просвіти", а саме в Білокерниці, Бронґалівці коло Білокерниці, Бурканові, Підмурю, Хатках, Мозолівці, Новосілці, Поплавах, Новосілці-Шкіндерівці, Рудниках, Вишнівчику, Зарві коло Носова, Славятині, Зарваниці, Середнім, Затурині, Яблонівці, Лисій, Носові і Завадівці; 2) 23 ґімнастично-пожарничі товариства „Сокіл", а саме: в Телячім, Гнильчу, Білокерниці, Бурканові, Рудниках, Сільці коло Підгайців, Славятині, Щепанові, Золотниках, Беневій, Зарваниці, Бокові, Коржовій, Мозолівці, Носові, Затурині, Середнім, Заставчу, Завалові, Старім Місті, Литвинові, Новосілці і Волощині; 3) 6 ґімнастично-пожарничих т-в „Луг", а саме в Соснові, Котузові, Соколові, Семиківцях, Сільці коло Божикова і Вівсю; 4) 9 Кружків „Сільського Господаря", а саме в Гнильчу, Золотниках, Шумлянах, Носові, Лисій, Заставчу, Яблонівці, Середнім і Бурканові; 5) 1 Кружок т-ва „Рідна Школа" в Заставчу; 6) 1 Кружок т-ва „Союз Українок" у Вишнівчику. Підгаєцьке староство завісило діяльність читалень „Просвіти" в Бишові і Щепанові. Більшість товариств розвязано на підставі „добровільних ухвал" Загальних Зборів. На чім полягала та „добровільність" у часі пацифікаційнім та в часі попацифікаційнім, усі знають. Були спроби, що змагали до „добровільного" розвязування кооператив, одначе Окружний Суд в Бережанах усіх тих спроб з причин статутових не взяв під увагу. В часі пацифікації потерпіло 23 читалень і 21 кооператив на суму около 80.000 зол. Тепер філія „Просвіти" обєднує ще 54 читалень. Дня 16. березня ц. р. відбулися збори філії „Просвіти", в яких взяло участь 136 осіб, в тому делеґати від 36 сіл. Зі звіту з діяльности філії за 1930 р. довідалися ми, що канцелярія філії „Просвіти" полагодила в 1930 році 2.334 писем і вислала до читалень 28 обіжників. Відбулася одна просвітна нарада, а крім того окремі наради з секретарями, бібліотекарями і касієрами читалень в повіті. Від філії уряджено 125 поїздок на села, злюстровано 66 читалень, уладжено 3 курси для неграмотних. Через філію закупили читальні книжок за готівку на суму 4.406 зол. 99 сот. Філіяльна бібліотека має 1.008 книжок, з чого прочитано 4.854 книжок; а крім того зорґанізовано при філії 10 мандрівних бібліотек з 540 книжок, з яких користало 12 сіл. У часі від 1. липня 1929 до 31. грудня 1930 вплинуло до каси філії 11.637 зол. 32 сот. В повіті є 31 читальняних домів, а крім того 11 читалень мають уже свої площі. Філія „Просвіти" на спілку з Повіт. Союзом Кооператив будує „Народній Дім". Дотеперішні кошти будови враз з площею виносять 124.653 золотих. Фонди на будову, поза вкладом Повіт. Союзу в сумі 24.179 зол., походять виключно зі збірок. В часі від 7. грудня 1929 до 31. грудня 1930 року вплинуло до каси будови „Нар. Дому" 19.255 зол. 80 сот. Цю квоту обернено на сплату довгів та будову. Зобовязання філії за будову виносили з кінцем 1930 р. 15.099 зол. 42 сот. Присутні на зборах громадяни Підгаєччини рішили, щоби філія раздобула у влади дозвіл на збірку на будову Нар. Дому. При тому рішено наложити на всіх громадян моральний обовязок складати жертви, передовсім у збіжу, щоби в такий спосіб дати виділові змогу позбутися довгів. На збірку таку староство дозволило і вона відбудеться ще в квітні. Обовязком свідомих громадян повіту доложити всіх старань, щоби збірка ця випала якнайкраще.

†

Бл. п.

Михайлина з Зельських Соллогуб

вдова по пароху в Неслухові бл. п. о. Іоанні Соллогуб, упокоїлася по довгій і тяжкій недузі, принявши Найсв. Тайни в 72-ім році життя, в домі свого зятя свящ. В. Лончини, у Львові вул. Жовківська 28.

Похоронний обряд відбудеться в пятницю дня 24. квітня 1931 р.: Год. 9. рано св. Літургія у Львові. Винос тіла з церкви св. Николая відбудеться в год. 11. рано до родинної гробниці в Неслухові. Зложення тлінних останків в суботу 25. квітня 1931 в год. 9. рано в Неслухові. На цей сумний похоронний обряд запрошує всіх кревняків, знайомих і побожних християн.

Опечалена Родина.

СКОЛЄ. *(Шевченківське свято).* Філія „Просвіти" в Сколім відсвяткувала дня 5. квітня ц. р. в салі Українського Захисту 70-літні роковини смерти Шевченка, улаштовуючи концерт. У програму його входили: „Заповіт" Стеценка, вступне слово, яке виголосив д-р Тимків, хори: „Думи мої" Воробкевича, „Чорна хмара" Кізими, „Огні горять" Воробкевича, „І широкую долину" Воробкевича, „Ой зійшла зоря" Леонтовича й „Засяло сонце" Недільського. Реферат виголосив абсольвент фільософії п. А. Щуревич. Фортепянове сольо відіграла п-на Н. Біликовська, а скрипкове сольо в супроводі фортепяну п. Бандурович. Хором управляв п. Палюк Т. Милою несподіванкою було намалювання п. Щуревичем А. образа Т. Шевченка в народнім строю, що своєю оригінальністю причинився до урочистости концерту. В дні 7. квітня цей самий хор повторив концерт у Синевідську Вижнім.

СПОРТ

УКРАЇНА—СВІТЕЗЬ.

Треті з черги змагання за мистецтво А-кляси розіграє Україна в неділю, 26. квітня з львівською Світезею. Світезь — це дружина, якої в ніякому разі не вільно легковажити, бо хоч у минулому році Україна перемогла її двічи, і то високоцифрово (6:1 і 6:0), то зате з іншими клюбами здобула Світезь у другій половині розгривок аж 10 пунктів і була ревеляцією кінцевого сезону. Тому дружина України виступить до цих змагань у повному складі, з Раком на середині помочі, щоби своїм прихильникам не принести якоїсь прикрої несподіванки, тим більше, що програна зі Світезю перечеркнулаб усі надії на здобуття мистецтва. Початок змагань, які відбудуться на площі Сокола-Батька, в 11. год. передполуднем. Попередять змагання за мистецтво Б-кл. між Україною II.—Світезю II.

БІГ НАВПРОСТЕЦЬ.

Біг навпростець за мистецтво львівської округи відбудеться дня 26. ц. м. Вибіг і мета на пл. Сокола-Батька. Збірка змагунів в год. 9.45. Зголошення приймає п. Левицький в харчівні Акад Дому кожного дня від год. 13—14. Лікарські оглядини відбудуться в суботу 25. IV. в год. 19.30 в Авлі Акад. Дому при вул. Супінського 21. Біг орґанізує УССК. В рямцях цього бігу відбудеться рівнож біг навпростець за мистецтво українського студента за мандр. нагороду „Ватри". Змагатись за цю нагороду можуть лиш студенти українці.

МІЖНАРОДНІ ДУЖАННЯ.

В 17-ому дні турніру (второк 21. ц. м.) Яго зремісував з Пошофом. Судаков поклав уже в 4. мін. Вайса, якого після того викреслено з турніру, брутальний Сен-Марс так змальтретував Сарсорського впродовж 2 мінут, що він відступив від змагань, Кляй зремісував зі Штекером, який боровся брутально, Стібор у 25. мін. поклав Ле Фавра.

Нині, в четвер, відбудеться рішаюче дужання між Пошофом і Сен-Марсом, а крім того борються: Яго-Судаков, Ґурський-Мартинов, Кляй-Ле Фавр і рішаюча реванж: Стібор-Вайнура.

Ціни набілу у Львові.

„Маслосоюз" платив кооперативам дня 22. квітня 1931 року: масло експортове і десерове пріма 4·30 зол., за кільо; літра молока 28—29 сот; літра сметани 1·40 зол., копа яєць 5·40 зол.

Тенденція на масло знижкова.

Нові книжки й журнали.

КНИЖКИ.

Олександер Шульгин: ДЕРЖАВНІСТЬ ЧИ ҐАЙДАМАЧЧИНА? (Збірник статтей та документів). В-во „Меч“, Париж, 1931. Стор. 47. Зміст: Захід чи Схід; Державність чи гайдамаччина; Прокляті питання; Передзвони; Додатки.

ЖУРНАЛИ.

ЖИТТЯ І ПРАВО, вістник теорії і практики, Львів, січень 1931. Ч. 1. Видають „Союз українських адвокатів“ і „Т-во українських правників“ у Львові. Зміст: А. М. Андрієвський: Православна церква у стані оборони проти римо-католицької церкви; д-р Еміліян С. Заяц: Дещо про конкордати; Р. Думин: За третю інстанцію; З наших організацій; Хроніка; Бібліоґрафія і т. д. З друкарні „Діла“ у Львові.

ЗАХІДНЯ УКРАЇНА, літературно-мистецький і політичний місячник, орґан Спілки письменників „Західня Україна“, Харків, лютий 1931. Ч. 2 (14). У змісті твори Казимира Ярана, М. Бабія, М. Кічури, М. Михалевича, М. Панькова, Л. Соніна, Сальвадора Боржеса, Д. Заславського, С. Наварського, Р. Заклинського, Е. Адельгайма, І. Крамаренка, Рецензії, Хроніка.

САМОСТІЙНА ДУМКА УКРАЇНСЬКОЇ МАТЕРИ. Журнал освіти, творчости й боротьби. Чернівці 1931. Квітень. Ч. 1.

КООПЕРАТИВНІ ВІСТІ. Економічно-кооперативний двохтижневик. Львів, березень, 1931. Ч. 1—2.

ОСВІТА, науково-суспільний місячник. Львів, ч. 2., грудень. 1931.

ВІЛЬНЕ КОЗАЦТВО, Прага, ілюстрований двохтижневик літератур. і політичний (російською і українською мовою), ч. 78. 10. квітня 1931.

ВІСТНИК СОЮЗУ УКРАЇНСЬКИХ ЕМІҐРАНТСЬКИХ ОРҐАНІЗАЦІЙ В ЧСР. Прага, березень, ч. 4. 1931.

ИЗВЕСТИЯ, по русскому язику и словесности 1930 г. Том III. Книга II. Вид. Академия Наук СРСР. Ленинград 1930. Стор. 640.

Виказ жертв

зложених на „Фонд Ветеранів“ в І. чвертьрічю 1931 р.

А. Баландюк, Чижів 4. А. Бачинський, Калуш 15, О. Бачинська, Стрий 5, І. Білобрам, Бурштин 4, д-р Д. Блавацький, Бібрка 15, С. Бріль, Тудорів 6, проф. І. Брикович, Тернопіль 10, о. І. Брикович, Кривеньке 6, дир. В. Букатович, Балинці 5, о. В. Венгринович, Ваньовичі 12, Г. і О. Вовки, Шешори 16, о І. Гаврилишин, Лучинці 6, С. Гандзюк, Лубна 5, д-р Т. Гвоздецький, Липиця Дол. 25, В. Глібовицький Шешори 12, Т. Гоза 15, учит. О. Горбатий, Олькуш 20, учит. М. Гординська, Ваньовичі 12, Т Грицай, Стрілиська Ст. 6, д-р Гуркевич, Самбір зб. 94 30, д-р М. Ґардецький, Кути 10, д-р Б. Ґелеціпський, Лежайськ 12, Т. Ґогоц. Борислав 6, П. Ґораль, Борщів 36, Т. Давидок, Саджавка 8, М. Девоссир, Свеце н/ В. 6, Ч. Добровольський, Луцьк 15, В. Дяків, Немирів 20, Д Жук, Майдан Сін. 3, д р Жуковський, Підволочиська 8, о. П. Задворняк, Дереввяни 10, о. Л. Залужний, Заланів 6, д-р А. Заплітний, Теребовля 15, о. Р. Зарицький, Вікно 20, проф. І. Заяць, Перемишль 6, д-р П. Зволинський, Болехів 15, М. Зубрей, Перемишль 6, О. Зятик, Рожнітів 5, Б. Кабарівський, Краків 9, О. Качанюк, Любомирка 3, Костащукова, Тулова 0·50, А. Костирка, Стрий 2·05, П. Костюк, Руда Паб. 6, о. М. Кравчук, Негівці 2, о. О. Крвавич. Отиневичі 2, суд. В. Курилович, Підкамінь к/ Бродів 15, С. Курчаба, Завади 6, д-р С. Кушнір, Яворів 9, С. Ласовський, Фільварки 3, Ю. Левицький, Осмолода 9, канд. нот. Я. Левицький, Перемишль 15, д-р М. Лепкалюк, Галич 5, В. Литвин, Тухолька 2, М. Литвинець, Жабинець 15, С. Лопушко, Рибник 10, Р. Лупик, Дрогобич 2, о. С. Мазяр, Новосілки 3, д-р В. Маковський, Лісько 10, суд. Я. Марків, Бучач 6, Т. Мартинець, Станиславів 6, В. Мацьків, Липиця 3, д-р Меркун. Галич 5, суд. В. Михайлович, Краковець 24, М. Михайлів, Рибник 10, О. Моровик, Красноїла 7·50, д-р Д. Мудрецький, Чесанів 25, Л. Налуковий, Копичинці 9, І. Ольховий, Рибник 5, П. Особа, Людвиківка 9, Г Панас, Броди 15, о. В' Пилипець, Трійця 16, о. Т. Прийма, Дуліби 15, О. Притика, Коржунки 25, д-р М. Пушкар, Ланьцут 8, І. Рачок, Ґлухів 6, д-р І. Рижій, Миколаїв к/ Гаїв 12, д-р М. Рожанківський, Калуш 40, д-р М. Сірко, Броди 15, П. Скочиліс, Сікорж 4, П. Смаль, Борщів 9, о. О. Смачило, Гребенів 6, І. Сохоцький, Ілів 10, д-р І. Станько, Любачів 15, Д. Стельмах, Жабиня 4, о. К. Стисловський, Девятники 3, І. Строцький, Отинія 15, Т. Татарський, Венгрів 10, Ю. Татунчак, Поремба Жеґ. 7·50, М. Тимяків, Бабин 15, о. О. Третяк, Судова Вишня 21, П. Трускавецький 1, С. Федчукова, Орелець 0·50, д-р М. Фільц, Яворів 3, О. Хмара. Коломия 6, д-р Хробак, Перемишль, зб. 80, о. Е. Цегельський, Янів к. Тереб. 7·50, о. В. Чопей, Галич 3, д-р І. Яворський, Тернопіль 16, о. Янович, Борщів 3. Зі Львова: д-р В. Бабій 9, проф. М. Бадлюк 7, П. Бакович 9, д-р Витанович І. 3, о. В. Белей 9, М. Біганський 4·50, Т. Білостоцький 2, д-р Р. Білас 15, інж. М. Боднар 6, ред. О. Бодпарович 6, М. Бойковський 5, д-р Д. Бречка 3, М. Бринський 3, д-р Т. Бурачинський 12, В. Варивода 1·50, І. Василик 6, В. Васильків 3, д-р І. Веґера 3, І. Витвицький 1, д-р Волошин 10, С. Волошиновський 9, А. Гаврилко 6, проф. С. Гайдучок 4, М. Галушинський 15, Ю. Галяревич 9, О. Ганицький 2, д-р С. Ганицький 3, В. Гафткович 2, Г. Гладкий 6, д-р Б. Гнатевич 5·50, Р. Голіян 2, О. Голинський 3, В. Головка 6. І. Грабар 6, І. Грещак 3, І. Громницький 6, Я. Гузар 1·50, М. Ґебус 1·50, д-р І. Ґижа 3, інж. К. Ґуран 3, д-р Дашкевич-Степанів О. 4, д-р Р. Дашкевич 3, Г. Дмитрів 3, В. Дуткевич 3, інж. Г. Еліяшевський 2, інж. Г. Ловик 1·50, д-р В. Калин 3, інж. М. Капуста 12, О. Карпінський 6, Д. Квасниця 6, В. Кипріян 3, М. Кисілевський 9, М. Климкевич 2, В. Кміцикевич 6, І. Коваль 1·50, М. Козланюк 1, Г. Ковч 6, Е Козак 4, д-р М. Коновалець 6, Д. Конюх 1, Я. Косоноцький 6, О. Костик 9. інж. П. Копюба 3, д-р П. Кривуцький 7·50, В. Кубаєвич 6, В. Кудрик 4, М. Кузик 5, учит. Я Кузьмів 3, Л. Кульчицький 3, Д. Кульчицький 3, Р. Купчинський 2, О. Кутний 1, о. д-р Лаба 10, д-р О. Лаврівський 6, І. Лада 3, В. Левицький 3, О Лемішка 3, Л. Лепкий 4, д-р Лужницький 6, О. Луцький 30, С. Маґаляс 9, д-р Б. Макарушка 3, проф Г. Макітра 3, д-р Л. Максимонько 7·50, о. О. Малиновський 6·50, Я. Маренін 3, М. Матюшенко 3·60, інж. А. Мельник 6, М. Мельничук 6, П. Мечник 4, Т. Миссак 3, П. Міляновський 2. В. Мриґлоцький 3, ред. В. Мудрий 6, дир. А. Мудрик 9, д-р М. Музика 7·50 Е. Мурин 2, О. Навроцький 6, дент. Я. Насс 6, д-р І. Німчук 6, Л. Огоновський 6, д-р Я. Олексишин 6, інж. І. Ольховий 6, В. Онуфрик 3, М. Павлюк 6, І. Пак 3, В. Паліїв 12, інж. А. Палій 9, П. Палійчук 6, В. Паньків 20, д-р Я. Пастернак 6, П. Пасіка 6, З. Петрів 3, П. Петрик 4, інж. О. Пежанський 5, К. Плетінка 3, проф. Ю. Полянський 4, інж. Б. Попович 6, П. Постолюк 5, Т. Пявка 15, О. Радловський 10, інж. Р. Раковський 6, радн. Рожанківський 15, інж. З. Рудик 6, І. Рудницький 5, М. Рудницький 9, інж. Л. Савойка 2, І. Семянів 7·50, А. Сербин 6, Л. Сич 1, Я. Скопляк 12, д-р В. Старосольський 5, І. Стернюк 6, О. Стецура 1·50, М. Струтинський 3, інж. М. Творидло 9, апт. М. Терлецький 30, ред. І. Тиктор 9, С. Триш 3, С. Трусевич 3, проф. Л. Турчин 6, С. Український 10, В. Фарміґа 4, І. Федак 3, І. Фостаковський 7·50, М. Харханіс 3, д-р М. Холевчук 5, Е. Храпливий 6, д-р П. Цимбалістий 8, Е. Чесник 3, А. Чір 3, д-р М. Чубатий 9, дир. П. Чубатий 9, ред. Л. Чубатий 4, дир. Ю. Шепарович 15, інж. Ю. Шепарович 4, інж. Л. Шепарович 15, Ю. Шкрумеляк 3. К. Єзерський 9, З. Юзичинський 6, М. Юркевич 3, Л. Ясінчук 3.

Складайте жертви на оселю українських робітників пера в Ямнім!

ОГОЛОШЕННЯ

Театри.

Великий Міський Театр:
Четвер 23. квітня, година 7·30 веч. „Вікторія і її гузар“.
Пятниця, 24. квітня, година 7·30 веч. „Вікторія і її гузар“.

Театр Ріжнородностей (в Нар. Домі):
Четвер, 23. квітня, година 7·30 веч. „Спір за сержанта Ґрішу“.
Пятниця, 24. квітня, година 7·30 веч. „Спір за сержанта Ґрішу“.

Малий Міський Театр:
Четвер, 23. квітня, година 7·30 веч. „Інтерес з Америкою“.
Пятниця, 22. квітня, година 7·30 веч. „Інтерес з Америкою“.

Кіна.

АПОЛЬО: Звукова фільма „Зведена“ (Маліцька, Зб. Саван).

КАСІНО: Звукова фільма: „Анна Хрісті“ (Ґрета Ґарбо).

КОЛЬОСЕЙ: „Чотири пера“ (Клів Брук, Ноаг Бері).

ЛЕВ: Звукова фільма „Вічні дурні“ (в жидівській мові) та додатки.

МАРУСЕНЬКА: Звукова фільма „Пострах сальонів“.

ОАЗА: Зв. фільма: „Украдене завіщання“.

ПАЛЯС: Звукова фільма: „На Заході без змін“ (Ремарка).

ПАН: Звукова фільма: „Поручник Арман“ (Рам. Новаро).

ПАСАЖ: „Чорний туз“. „Понад сніг“.

ПРОМІНЬ: „Сурми кохання“.

ФАТАМОРҐАНА: „Льокомотива ч. 2393“ Льон Чаней).

ХИМЕРА: „Дівча з U. S. A. (Анні Ондра).

СТИЛЕВЕ: „Вулиця гріху“ (Янінґс).

УТІХА: „Їх четверо“. „Дівча із Сінґапуру“.

Програма радіо.

Четвер 23. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 12·35 Шкільний концерт. **Гельсінгфорс** (221,4) 19·00 Концерт. **Берлін** (419) 16·30 Концерт. **Стокгольм** (435,4) 19·30 „Тангайзер“ Ваґнера. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 19·50 Оперові арії. **Відень** (516,3) 20·45 Співає Осип Стрвнський. **Будапешт** (550,5) 16·00 Циганська музика. **Харків** (937,5) 15·00 Трансмісії. **Ленінград** (1000) 14·00 Концерт для дітей. **Париж** (1724,1) 21·00 „Виведення з Сераю“ Моцарта.

Пятниця 24. квітня 1931.

Варшава (1411,8) 20·15 Концерт Фільгармонії. **Гельсінгфорс** (221,4) 17·25 Акордіоновий квартет. **Берлін** (419) 16·50 Легка музика. **Рим** (441,2) 17·00 Концерт. **Прага** (486,2) 16·30 Концерт. **Відень** (516,3) 15·25 Капеля Вайса. **Будапешт** (550,5) 12·05 Концерт. **Харків** (937,5) 15·00 Концерт. **Ленінград** (1000) 15·00 Концерт **Париж** (1724,1) 21·45 Концерт.

ЛЬВІВСЬКЕ РАДІО.

Четвер 23. квітня 1931.

12·15, 15·15, 16·15, 19·25, 19·55 Ґрамоф., 12·35 Шкільний концерт, 14·00, 17·15 Відчит, 14·20 Госп. комунікат, 14·55 „Недуга рака, як сусп. питання“ відч., 17·15 Відчит із Кракова, 17·45 Концерт із Варшави, 18·45 Всячина, 19·10 „Коли уява стане дійсністю“ фейл., 20.00 Фейл. із Варшави, 20·15 Рад-тех. балачка, 20·30 Легка музика, 21·30 Авдиція, 22·15 Концерт із Познаня, 22·35 Рецитації з акомп. муз., 23·10 Танкова музика.

ОПОВІСТКИ

За оголошення редакція не відповідає

Кооператива „Укр. Театр“ у Львові — Укр. Нар. Театр ім. І. Тобілевича в Станиславові.
Снятин:
24. IV. Чесна Сузанна.
25. IV. Ревія.
26. IV. Гетьман Дорошенко.
27. IV. Переїздить театр до Городенки. — Репертуар оголошений буде в слідуючих числах. 1873

ДРІБНІ ОГОЛОШЕНЯ

За оголошення редакція не відповідає

ГОДИННИКИ тільки найліпших фабрик, прецизійні, продає за готівку і на рати від десятків літ з найліпшої сторони знана фірма **Іван Зельтенрайх**, Львів, пл. Марійська ч. 5. 1538

ІНТЕЛІҐЕНТНА особа і досвідна ґаздиня пошукує місця до управи домом. — Зголошення слати до Адміністр. „Діла“ під „Досвідна ґаздиня“. 1878 2-2

ДЯК у старшім віці, самітний, тенровий голос шукає посади дяка і може вести господарку у священика. — Михайло Шкоруда в Лонях, почта Гологори ад Золочів. 1887

КАГАНЦІ й ремені для псів поручає найдешевше робітня Барера, пасаж Гавсмана. 1768 4—?

Маґазин жіночої і мужеської конфекції
ФИЛИПА СТЕРНБАХА
у ЛЬВОВІ, пл. Смольки, ч. 4. Тел. 38—72.
поручає на теперішний сезон: краєві та чужинні матеріяли по безконкуренційних цінах на догідних умовах сплати.
1673 15—15

ОГОЛОШЕННЯ

За оголошення редакція не відповідає

Д-р ЕВГЕН ДУРДЕЛЛО
бувш. лікар заграничних клінік, спеціяліст скірних, венеричних і сексуальних недуг (полова неміч) та лікарської косметики
ординує в скірних недугах
і т. д. від год. $8^1/_2$—10, 14—16.
в косметиці від 10—11 і 16—18
в неділі і свята від 10—11.
Гірське сонце. Вапофор. Діятермія. Криотерапія. Сепаратові ждальні.
ЛЬВІВ, вул. Сикстуська ч. 22, III. п.
(біля Нар. Гостинниці).
Вінда до вжитку. Телефон 38—90.

Спеціяліст недуг легенів, серця і жолудка
д-р Фелікс Ган
Львів, Листопада 30.
1206 Пересвітлення Рентґеном.

Д-р Михайло Тимчук
лікар заграничних клінік — спеціяліст внутрішних недуг і фтізіольоґ
тепер у ТЛУСТІМ, пов. Заліщики, лічить сухоти (початкові і в найвищому степені розвою) та переводить щіплення проти сухіт у новородків, — дітей і дозрілих.
5121 27—?

Загальне перевірне Товариство у Варшаві переводить реалізацію обезпеченевих американських поліс „NEW YORK“ і „EQUITABLE“.
Зголошення приймає адвокат D-r Zygmunt Vogelfänger, Львів, Костюшка 18.

ЛЯМПИ електричні, новочасні,
також на підставі рисунку виконує
Фабрика лямп і металевих виробів „GALWANJA“ АДОЛЬФА ГАЛЬПЕРНА
ЛЬВІВ, вул. Жулінського 11 а. Тел. 20-54.
Великий вибір на складі. Догідні умови.
1671 14—15

ПЛІСИ ПАРИСЬКІ, закладки, декатиза, ендлі, відбиття. - - - - **КОЗЛОВСЬКА,** Академічна 22. 1876 2-6 Льва Сапіги 28.

Загальні Збори
Т-ва Філії Союза Українок у БЕРЕЖАНАХ,
відбудуться в неділю дня 26. квітня 1931 р. в год. 5. попол. у домівці „Української Бесіди“ зі звичайною програмою нарад.
ВИДІЛ.
1884

За редакцію відповідає Олександер Костик. Видає Видавнича Спілка „Діло“. В друкарні Видавничої Спілки „Діло“. Львів. Ринок ч. 10.